

erőteljesebbé vált Rákóczi-kori munkálatok arra hivatottak, hogy előkészítsék a kuruc függetlenségi háború és emigráció hiteles történetének megírását, előtérbe helyezték eszmetörténeti összefüggéseinek vizsgálatát, európai vonzásoköreinek pontosabb meghatározását, elősegítsék a kulturális és irodalmi fejlődés szakaszainak tisztázására, a késői barokk irodalmi tudatára, irodalomelméleti kérdéseire, különösen műfajaira, nyelvi és stílustörténeti problémáira, a periodizációra stb. irányuló újabb kutatásokat.

Azon túlmenően, hogy a Rákóczi-szabadságharc és kuruc emigráció kutatása a magyar felvilágosodást megelőző mintegy fél évszázad feltárásának hatókörébe tartozik, különös hangsúly esik a Rákóczi-korszak politikai, szellemi, irodalmi örökségének a későbbi hazai fejlődéstörténet szemszögéből történő tanulmányozására. A magyar történelem és művelődéstörténet egy kiemelkedő időszakának a történeti fejlődésben elfoglalt helyéről van szó, s mindarról, amit a Rákóczi-hagyomány a következő évszázadokban — a XVIII. századi parasztmozgalmakban, a felvilágosodás, a romantika, a reformtörekvések idején s 1848 előkészítésében, a magyar történelem különböző szféráiban, a XVIII. és XIX. század közgondolkodásában, a XIX. és XX. század fordulója körül — egészen napjainkig betöltött. A lezáratlan viták fölélesztésével, a nem egynemű Rákóczi-hagyomány differenciált tanulmányozásával, a kuruc fejedelem örökségének ápolásával szocialista kultúránk csak gazdagodni fog. Rákóczi Művei kritikai kiadása munkálatainak megindulása kezdeményező hozzájárulás a fejedelem születése közelgő 300. évfordulója méltó megünneplésének előkészületeihez.

Hopp Lajos

Konferencia a magyar—orosz, magyar—ukrán irodalmi kapcsolatokról

A Magyar—Szovjet Baráti Társaság Országos Elnöksége mellett működő orosz nyelv- és irodalomtanárok országos szekciója (MAPRJAL) 1975. február 24—25-én, Budapesten az MSZBT Gorkij fasori székházában a címben jelzett témáról rendkívül színvonalas konferenciát rendezett. A résztvevők Budapest, Eger, Nyíregyháza, Szeged, Pécs és Szolnok russisztái, ukrainistái közül kerültek ki, egyetemi és főiskolai előadók mellett neves műfordítók, szerkesztők, könyvtárosok, tudományos kutatók és egyetemi hallgatók adták elő 10—15 perces előadások keretében kutatásaik újabb eredményeit, melyeket élénk vita követett.

Az MSZBT nevében Nagy Mária főtítká, az MTA I. Osztályában Hadrovics László köszöntötte a konferenciát. Ezután hangzott el Sziklay László bevezetője, amely az orosz—magyar, illetve az ukrán—magyar irodalmi kapcsolatok tágabb érvényű, keletközép-európai jellegű tanulmányozására buzdított. A többi ülészak szakciókban zajlott le: tipológiai, kapcsolat-történeti, illetve műfordítási szakciókra oszlott a konferencia. A tematika rendkívül szerteágazó, időben igen jelentős szakaszt ígért: több előadás foglalkozott az orosz és a magyar felvilágosodás párhuzamos vonásaival, a romantika orosz és magyar költészetével, történet-szemléletével, a dualizmus és a századforduló kapcsolataival, Ady és Blok párhuzamos vizsgálatára is sor került. Tartalmas előadás mutatta be az ifjú Lukács György és az orosz formalisták elméleti rendszerében központi helyet elfoglaló forma kategóriájának értelmezését. Sok szó esett a fordítás-irodalom értékeléséről: Szabó Lőrinc Tyutcsjev-tolmácsolásai, az orosz Radnóti-kötet elemzése mellett a mai szovjet irodalom kiemelkedő képviselői (pl. Ajtmatov és Nagibin) magyar megszólaltatásának problémáira is fény derült.

A jól rendezett konferencia több általános tanulsággal szolgált a komparatiztika művelőinek, s újabb ösztönzést adott e tudományág kutatására. Az ülészak elnöki tisztét ellátók (Elbert János, Rab Zsuzsa, Péter Mihály, H. Lukács Borbála, Fenyvesi István, Scher Vera, Szőke György) egybehangolt tevékenysége hozzájárult a konferencia sikeréhez.

F. I.

Világirodalmi kérdésekről
és a magyar irodalom világirodalmi kapcsolatairól szólnak a

MODERN FILOLÓGIAI FÜZETEK

	Ára fűzve
1. SÜPEK OTTÓ Villon Kis Testamentumának keletkezése	12,— Ft
2. LAKITS PÁL A kaland változásai. Az ófrancia udvari novella történetéhez	12,— Ft
3. SARBU ALADÁR Szocialista realista törekvések a modern angol regényben	13,— Ft
4. GYŐRI JUDIT Thomas Mann Magyarországon	19,— Ft
5. TOLNAI GÁBOR Federico Garcia Lorca	17,— Ft
6. TARNAI ANDOR Extra Hungarian non est vita Egy szállóige történetéhez	11,— Ft
7. HANKISS ELEMÉR Az irodalmi kifejezésformák lélektana	20,— Ft
8. PÉTER MIHÁLY Tvardovszkij poémáinak költői nyelve	29,— Ft
9. EGRI PÉTER Kafka- és Proust-indítások Déry művészetében	17,— Ft
10. SZÉLL ZSUZSA Válság és regény. Kísérlet Rilke, Kafka, Musil és Broch epikájának értelmezéséhez	10,— Ft
11. MAGYAR MIKLÓS Regény vagy „új regény”	18,— Ft
12. MOHAY BÉLA Ford Madox Ford írói világképe	17,— Ft

Ára fűzve

13. KRAMMER JENŐ		
Ödön von Horváth		17,— Ft
14. HOPP LAJOS		
A lengyel—magyar hagyományok újjászületése		18,— Ft
15. DOMOKOS PÉTER		
A finn irodalom fogadtatása Magyarországon		20,— Ft
16. IMRE LÁSZLÓ		
Brjusov és az orosz szimbolista regény		14,— Ft
17. SALYÁMOSY MIKLÓS		
Magyar irodalom Németországban 1913—1933		19,— Ft
18. ABÁDI NAGY ZOLTÁN		
Swift, a satirikus és a tervező		18,— Ft

AKADÉMIAI KIADÓ
BUDAPEST

A kiadásért felel az Akadémiai Kiadó igazgatója
Műszaki szerkesztő: Agócs András

A kézirat nyomdába érkezett: 1975. 11. 27. — Terjedelem: 11,9 (A/5) ív
75.1520 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

JÓKAI MÓR SZÜLETÉSÉNEK 150. ÉVFORDULÓJÁRA

Krónika

Az MTA Irodalomtudományi Intézete 1974. évi tevékenysége	255
Az Irodalomtudományi Intézet 1974-ben megjelent kiadványai	257
Paku Imre (1910-1975) (<i>Vargha Kálmán</i>)	258
Rákóczi Művei kritikai kiadása megindulásáról (<i>Hopp Lajos</i>)	258
Konferencia a magyar – orosz, magyar – ukrán irodalmi kapcsolatokról (<i>F.I.</i>)	260

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Боронкаи, И.</i> : Риторическая образованность Яноша Витязя	129
<i>Хопп, Л.</i> : Польско – венгерские традиции в литературе восстания Ракоци и эмиграции	145
<i>Х. Лукач, Б.</i> : Религия в литературе декабристов и в раннем венгерском романтизме	158
<i>Агарди, П.</i> : Из историографии венгерского литературоведения после освобождения	170

Kраткие сообщения

<i>Блазович, Л.</i> : Рансан и «старейшая легенда короля Иштвана»	186
<i>Килиан, И.</i> : Школьная драма о царе Петре I из 1698 года	188
<i>Верош, И.</i> : К источникам памфлета Йозефа Телеки	192
<i>Пастор, Э.</i> : Сообщения о смерти Софии Тэрэк, жены Ференца Казинци	193
<i>Шьте, Б.</i> : Йозеф Катона – автор сообщения «К отечественному художничеству и художникам»?	195
<i>Беньей, М.</i> : Данные о жизни Йозефа Пружински	196
<i>Де Бартоломеис, М.</i> : Предполагаемые реминисценции Леопарди в стихотворении Арпада Тотя	197

Анализ художественного произведения

<i>Келемен, П.</i> : Глубины и грани чуда (Костоланы: Д.: Сейчас мне снится цветные чернила)	200
--	-----

Документация

<i>Варга, И.</i> : Венгерские студенты в университете г. Падуа на рубеже 15–16 столетия	211
<i>Катона, Г.</i> : Траурные стихотворения, написанные на смерть Миклоша Зрини, изданные в Лондоне в 1665 году	218
<i>В. Буша, М.</i> : Неизвестное письмо Ференца Казинци к Йозефу Дежёфи	225
<i>Риго, Л.</i> : Два письма Яноша Араня к Густаву Эмиху	228

Обзор

Кёпечи, Бела: Идея, история, литература (<i>Вайда Дьердь, М.</i>)	230
Чаподи, Чаба: The Corvinian Library (<i>Курц, А.</i>)	231
Мартинко, Андраш: Поэт, произведений окружение (<i>Вебер, А.</i>)	233
Воспоминания об Эндре Ади; (<i>Петер, Л.</i>)	235
Раба, Дьердь: Лёринц Сабо (<i>Немет Г., Б.</i>)	239
Б. Надь Ласло: Логика зрелища (<i>Лакатош, А.</i>)	241

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben, és a POSTA KÖZPONTI HÍRLAPIRODÁNÁL (KHI 1900 Budapest V., József nádor tér 1.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215–96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj: 66, Ft. Egyes példányok beszerezhetők az 1055 Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 76. sz. alatti hírlapboltban.

Előfizethető és példányonként megvásárolható:

az AKADÉMIAI KADÓNÁL, 1363 Budapest V., Alkotmány utca 21. Telefon: 111–010.

Pénzforgalmi jelzőszám: 215–11488, és

az AKADÉMIAI KÖNYVESBOLTban, 1368 Budapest V., Váci utca 22. Telefon: 185–612.

SOMMAIRE

<i>Boronkai, I.</i> : L'instruction rhétorique de János Vitéz	129
<i>Hopp, L.</i> : Traditions polono-hongroises dans la littérature de la guerre d'indépendance et de l'émigration de Rákóczi	145
<i>H. Lukács, B.</i> : La religion dans la littérature décabriste et dans le romantisme hongrois précocé	158
<i>Agárdi, P.</i> : Une coupe de l'historiographie littéraire hongroise d'après la libération	170

Bulletin

<i>Blazovich, L.</i> : Ransanus et la „légende d'Étienne la plus ancienne”	186
<i>Kilián, I.</i> : Une pièce scolaire sur Pierre le Grand, empereur des Russes, de 1698	188
<i>Vörös, I.</i> : Aux sources de l'écrit polémique de József Teleki	192
<i>Pásztor, E.</i> : Données sur la mort de Zsófia Török, femme de Ferenc Kazinczy	193
<i>Sütő, J.</i> : Est-ce que c'est József Katona qui a écrit l'article intitulée „A 'Honnyai Mivészesség és Mivészek eránt“ („Sur l'art et les artistes de notre pays“)?	195
<i>Bényei, M.</i> : Contributions à la vie de József Pruzsinszky	196
<i>De Bartolomeis, M.</i> : Réminiscences de Leopardi dans un poème d'Árpád Tóth?	197

Analyse d'ouvrage

<i>Kelemen, P.</i> : Les profondeurs et limites du miracle (Dezso Kosztolányi: <i>Maintenant je rêve sur des encres de couleur</i>)	200
--	-----

Documents

<i>Varga, I.</i> : Étudiants hongrois à l'université de Padoue au tournant des XV ^e , et XVI ^e , siècles	211
<i>Kathona, G.</i> : Poèmes funèbres, parus à Londres en 1665, à la mort de Miklós Zrínyi	218
<i>V. Busa, M.</i> : Une lettre inconnue de Ferenc Kazinczy à József Dessewffy	225
<i>Rigó, L.</i> : Deux lettres de János Arany à Gusztáv Emich	228

Revue

Béla Köpeczi: Eszme, történelem, irodalom (Idée, histoire, littérature) (<i>Vajda, Gy. M.</i>)	230
Csaba Csapodi: The Corvinian Library (<i>Kurcz, Á.</i>)	231
András Martinkó: Költő, mű és környezet (Poète, oeuvre et milieu) (<i>Weber, A.</i>)	233
Emlékezések Ady Endréről. (Souvenirs sur Endre Ady) (<i>Péter, L.</i>)	235
György Rába: Lőrinc Szabó (<i>Németh, G. B.</i>)	239
László B. Nagy: A látvány logikája. (La logique du spectacle.) (<i>Lakatos, A.</i>)	241